

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 1841/2019
06.11.2019. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Љубице Милутиновић, председника већа, Весне Субић и Јелице Бојанић Керкез, чланова већа, у парници тужиоца Земљорадничке задруге "Беље" из Јабукe, чији је пуномоћник Горан Дошен, адвокат из ..., против тужених Републике Србије, Министарство пољопривреде и заштите животне средине, коју заступа Државно правобранилаштво, Одељење Зрењанин и Града Панчево, кога заступа Грдско правобранилаштво Града Панчева, ради накнаде штете, одлучујући о ревизијама тужених изјављеним против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 4720/2017 од 02.11.2018. године, у седници већа одржаној дана 06.11.2019. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ, као неосноване, ревизије тужених изјављене против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 4720/2017 од 02.11.2018. године, у ставовима другом и трећем изреке.

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев тужиоца за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Панчеву П 31/17 од 30.06.2017. године, ставом првим изреке, одбијен је, као неоснован, тужбени захтев да се обавезу тужени да тужиоцу, на име накнаде штете, солидарно исплате износ од 10.462.139,64 динара, са законском затезном каматом од 04.08.2015. године, као дана вештачења, до коначне исплате. Ставом другим изреке, обавезан је тужилац да туженој Републици Србији, на име трошкова парничног поступка, исплати износ од 30.000,00 динара, а туженом Граду Панчеву износ од 187.000,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 4720/2017 од 02.11.2018. године, ставом првим изреке, потврђена је првостепена пресуда у делу става првог изреке којим је одбијен захтев за исплату законске затезне камате на износ главног дуга од 10.462.139,64 динара за период од 04.08.2015. године до 29.06.2017. године. Ставом другим изреке преиначена је првостепена пресуда у преосталом делу става првог изреке, тако што је усвојен тужбени захтев и обавезани тужени да тужиоцу, на име накнаде штете, солидарно исплате износ од 10.462.139,64 динара, са законском затезном каматом од 30.06.2017. године до исплате. Ставом трећим изреке преиначено је решење о трошковима поступка садржано у ставу другом изреке првостепене

пресуде, тако што су обавезани тужени да тужиоцу, на име трошкова целог поступка, солидарно исплате износ од 574.500,00 динара.

Против ставова другог и трећег изреке правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени су благовремено изјавили ревизије, из свих законских разлога.

Тужилац је поднео одговор на ревизије тужених.

Испитујући побијану пресуду, у смислу члана 408. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/2011, 49/2013-УС, 74/2013- УС, 55/2014, 87/2018, у даљем тексту: ЗПП), Врховни касациони суд је оценио да ревизије тужених нису основане.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности, а у поступку пред другостепеним судом није дошло до пропуста у примени или до погрешне примене које од одредаба овог закона, па нема ни повреде из члана 374. став 1. ЗПП, на коју се ревизијама указује.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био књижни носилац права коришћења комплекса парцела, укупне површине 120 ха 7 ари 23 м², у кат.општини Јабука, на којем је Републички геодетски завод, Служба за катастар непокретности Панчево дана 13.02.2014. године уписао право својине у корист Министарства привреде, шумарства и водопривреде.

Иако је тужилац изјавио жалбу против наведеног решења РГЗ-а од 13.02.2014. године и о томе обавестио туженог Град Панчево 20.01.2015. године, Град Панчево је 13.02.2015. године донео одлуку о расписивању јавног огласа и расписао оглас и за јавну лицитацију за давање у закуп пољопривредног земљишта у државној својини, између осталог, и земљишта на коме је тужилац до доношења решења РГЗ-а од 13.02.2014. године био уписан као носилац права коришћења.

Тужилац је у обраћању туженом Граду Панчеву (Комисији за издавање у закуп пољопривредног земљишта и Комисији за израду годишњих програма) указао да су предмет лицитације парцеле које се налазе у његовој државини, да је у вези тих парцела 2014.године вршено разграничење државне и задружне својине и да је донето, још увек неправноснажно, решење. Указао је и да би за тужиоца, уколико би се земљиште издало другима у закуп, могла да наступи штета великих размера, јер би због недовољног пољопривредног земљишта за обраду био приморан да отпусти раднике.

Тужени Град Панчево је тужиоцу одговорио 18.02.2015. године да је приликом израде Годишњег програма заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта, користио званичне податке прибављене од Републичког геодетског завода,

Службе за катастар непокретности и да локална самоуправа обавља само део посла који јој је на основу закона пренет у надлежност и поверен од стране државног органа.

Земљиште је изузето из државине тужиоца и издато 2015. године трећим лицима у закуп. Уговори о закупу закључени су на годину дана и по њиховом истеку тужилац је поново ступио у државину земљишта које држи и данас. Тужилац је са земљишта скинуо усев 2015. године од сунцокрета и кукуруза и с обзиром на наведене околности, свестан да ће земљиште бити дато трећем лицу у закуп, није припремио земљиште за сетву пшенице, нити је остварио планирани приход у сезони 2015/2016.

Тужилац је уз тужбу доставио налаз и мишљење судског вештака пољопривредне струке Милана Грубанова од 14.07.2015. године из којег је утврђено да измакла корист тужиоца од производње пшенице износи 10.462.139,64 динара. Тужени се нису противили извођењу овог доказа у поступку, нити су оспорили висину утврђене измакле користи.

Решење о упису тужене Републике Србије на спорном земљишту од 13.02.2014. године поништено је 11.01.2016. године решењем Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре. У поновљеном поступку Служба за катастар непокретности Панчево донела је 28.07.2016. године закључак којим је наложила тужиоцу да, у року од 30 дана, достави исправе о стицању пољопривредног земљишта које је стечено теретним правним послом, као земљиште у грађевинском подручју, сходно члану 3. Закона о пољопривредном земљишту, као и доказ о правном континуитету између 33 "Беље" и 33 "Јабука".

Служба за катастар непокретности Панчево је 06.12.2016. године поново дозволила упис права јавне својине на тужену Републику Србију, на свим парцелама које су биле предмет одлучивања катастра по решењу од 13.02.2014. године. И против овог решења тужилац је изјавио жалбу о којој није одлучено до окончања првостепеног поступка.

На овако утврђено чињенично стање, првостепени суд је применио материјално право из чл. 60. и 64. Закона о пољопривредном земљишту, члана 1. Закона о претварању друштвене својине на пољопривредном земљишту у друге облике својине и члана 172. Закона о облигационим односима и оценио да тужбени захтев није основан. Према датим разлозима, између радњи тужених и штете коју је тужилац претрпео не постоји узрочно-последична веза. Тужилац је имао могућност да учествује на лицитацији у вези са издавањем предметног земљишта у закуп, чиме би умањео штету, при чему није доставио Републичком геодетском заводу доказе о теретном стицању на спорним парцелама у поступку уписа права на њима.

Супротно становишту првостепеног суда, правилно је другостепени суд применио материјално право из чл. 16, 172. став 1, 189, 190. и 277. Закона о облигационим односима и оценио да је тужбени захтев основан због чега је преиначио првостепену пресуду и усвојио тужбени захтев.

Код утврђене чињенице да решење РГЗ-а Службе за катастар непокретности од 13.02.2014. године, којим је извршено брисање уписа права коришћења тужиоца на предметним непокретностима и уписано права својине Републике Србије, Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде, није стекло својство правноснажности ни коначности (а што произлази и из изреке тог решења), то такво решење није представљало јавну исправу подобну за извршење, односно за упис стварних права тужене Републике Србије на непокретностима, у смислу одредбе члана 88. став 3. Закона о државном премеру и катастру ("Службени гласник РС" бр. 72/09, 18/10, 65/13), важећег у време доношења тог решења.

Из наведеног произлази правилан закључак другостепеног суда да није могла бити донета одлука о расписивању јавног огласа за давање у закуп и за јавну лицитацију за давање у закуп земљишта на коме је тужилац до доношења решења РГЗ-а од 13.02.2014. године био уписан као носилац права коришћења. Насупрот томе, тужени су преко својих органа спровели извршење ожалбеног решења и давањем земљишта у закуп трећим лицима без правног основа лишили тужиоца државине непокретности, услед чега је он онемогућен да га, као до тада, обрађује и од тога оствари приходе у сезони 2015/2016.

На наведени начин тужилац је претпео штету у виду измакле користи, за коју су и по оцени Врховног касационог суда тужени објективно одговорни, јер је штета тужиоцу причињена незаконитим и неправилним радом органа тужених у вршењу њихових функција, због чега су дужни да му штету солидарно накнаде.

Без утицаја су на правилност побијане пресуде наводи ревизија тужених којима указују да према одребама Закона о претварању друштвене својине на пољопривредном земљишту тужена Република Србија по самом закону постаје власник пољопривредног земљишта у друштвеној својини, јер тужилац није доставио доказе о теретном стицању на спорним парцелама у поступку уписа права на њима. Утврђено чињенично стање и примена материјалног права у управном поступку су предмет оцене другостепеног органа у поступку одлучивања о жалби тужиоца изјављеној против решења Републичког геодетског завода, Службе за катастар непокретности о упису права јавне својине на непокретностима у корист тужене. Прејудицирањем одлуке о изјављеној жалби, тужени су пре него што је јавна исправа стекла својство извршности, незаконитим радом споровели извршење решења и у даљем тужиоцу причинили штету коју су у обавези да накнаде.

Неосновани су и наводи ревизије туженог Града Панчева, којима понавља истакнути приговор недостатка пасивне легитимације. Тужилац је овог туженог писменим путем обавестио да је изјавио жалбу против решења РГЗ-а од 13.02.2014. године, а насупрот том сазнању тужени је расписао јавни оглас за давање у закуп и за јавну лицитацију за давање у закуп пољопривредног земљишта на коме је тужилац био уписан као носилац права коришћења. То што је тужени Град Панчево поступао у складу са овлашћењима која му је поверила тужена Република Србија није од утицаја,

јер је и овај тужени био дужан да поступа у складу са законом и општим начелима Закона о облигационим односима, како је то правилно оценио и другостепени суд.

На основу изнетог, применом члана 414. ЗПП, одлучено је као у ставу првом изреке.

Тужиоцу не припада право на накнаду трошкова ревизијског поступка, јер одговор на ревизију тужених није била нужна радња за одлучивање о изјављеним ревизијама, због чега је применом члана 165. став 1. ЗПП одлучено као у ставу другом изреке.

**Председник већа- судија
Љубица Милутиновић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић